

Wydział Filozofii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II

rok akademicki 2012/2013

Kierunek

FILOZOFIA

stopień pierwszy

studia stacjonarne

Karta przedmiotu: Metafizyka - Ontologia			
Forma zajęć:	wykład + ćwiczenia (Metafizyka – Ontologia i kolokwium tekstów filozoficznych)		
Wymiar godzinowy*	semestr zimowy	30+30	semestr letni
			15+30
*Jeśli zajęcia prowadzone są np. w formie wykładu i ćwiczeń, należy podać wymiar godzinowy odrębnie dla każdej formy zajęć			
ECTS	semestr zimowy	4	semestr letni
			7
Język przedmiotu	polski		
Forma zaliczenia*	semestr zimowy	Zbo+Z	semestr letni
			E + Z
*Jeśli zajęcia prowadzone są np. w formie wykładu i ćwiczeń, należy podać formę zaliczenia odrębnie dla każdego typu zajęć			
CEL PRZEDMIOTU			
1.	zapoznanie z specyfiką poznania metafizycznego i odróżnienie go od innych typów poznań		
2.	omówienie różnych koncepcji bytów i różnych metafizyk oraz wskazanie na źródła zróżnicowań i konsekwencje		
3.	zapoznanie ze współczesną metafizyką realistyczną i sposobem jej uprawiania		
4.	dostarczenie rozumienia świata osób i rzeczy przez wskazanie na przyczyny ich istnienia i działania		
5.	odróżnienie metafizyki od nowożytnych i współczesnych ontologii		
WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI			
1.	podstawowa wiedza z zakresu szkoły średniej (liceum)		
2.	ogólna znajomość z fizyki i kosmologii		
3.	podstawowe umiejętności rozumienia tekstów filozoficznych		
EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU			Odniesienie do kierunkowego efektu kształcenia
W kategorii wiedzy			
1.	zna specyfikę poznania metafizycznego		K_W02, K_W03, K_W05
2.	zna podstawowe zagadnienia, którymi zajmuje się metafizyka		K_W02, K_W05
3.	potrafi krytycznie analizować systemy filozoficzne i ukazywać ich założenia i konsekwencje		K_W03, K_W05
4.	potrafi rozumiejąco wyjaśniać problemy metafizyczne, wskazując na ich przyczyny		K_W05, K_W02
W kategorii umiejętności			
1.	potrafi stosować metodę metafizyki do rozwiązywania różnych problemów filozoficznych		K_U04, K_U05,
2.	potrafi rozumiejąco wyjaśniać i opisywać otaczającą go rzeczywistość		K_U04, K_U05
3.	opanował specyfikę metafizycznego wyjaśniania i argumentacji		K_U05, K_U06
4.	umie dobierać odpowiednie narzędzia metafizyczne do wyjaśniania problemów		K_U05, K_U04

W kategorii kompetencji społecznych				
1.	potrafi rozumiejąco wyjaśniać problemy i przedstawiać zasadne argumenty metafizyczne	K_K04		
2.	potrafi prezentować wyniki swojej wiedzy metafizycznej i bronić jej racjonalności	K_K04		
3.	potrafi ocenić i wartościować racjonalność i rzeczowość innej argumentacji	K_K04		
TREŚCI PROGRAMOWE (OPIS TREŚCI ZAJĘĆ)				
<p>W pierwszej części wykładu student zapozna się z najbardziej nośnymi interpretacjami rzeczywistości (monistyczną, dualistyczną, pluralistyczną i realistyczną), które pojawiły się w dziejach filozofii i legły u podstaw uformowania się różnych koncepcji metafizyki (zwanych też od XVII w. ontologiami): metafizyki bytu materialnego, metafizyki bytu idealnego, metafizyki bytu możliwego, metafizyki bytu realnego. Druga część wykładu wprowadza studenta w sam proces rozumiejącego poznania świata, jakiego dostarcza metafizyka poszukująca odpowiedzenie na pytanie: Dlaczego?. Poznanie to dokonuje się (1) poprzez wyodrębnienie powszechnych (transcendentalnych) właściwości bytów, takich jak: bycie rzeczą (treściowo określonym), jednym (wewnętrznie niesprzecznym), odrębnym, nośnikiem prawdy, dobra i piękna oraz odkrycie metafizycznych praw rządzących bytowaniem rzeczy, takich jak: prawo tożsamości, niesprzeczności, wyłączonego środka, racji bytu, celowości i integralności; (2) następnie wyodrębnienie złożań bytowych, które ukazują wewnętrzną strukturę bytów (akt i możliwość, materia i forma, substancja i przypadłość, istota i istnienie) i wyjaśniają ich naturę; (3) oraz przez wskazanie na uprzączynowany i analogiczny sposób bytowania rzeczy, który stanowi postawę sformułowania teorii przyczynowego i analogicznego poznania, a którym posługuje się metafizyka. Wykład poprzedzony jest refleksją metametafizyczną dotyczącą dziejów nazwy "metafizyka" (ontologia), ukazania specyfiki poznania metafizycznego, omówieniem metod wyodrębniania przedmiotu metafizyki, sposobów uzasadniania oraz wskaże się na potrzebę odróżniania metafizyki realistycznej od nowożytnych i współczesnych ontologii.</p>				
METODY DYDAKTYCZNE*				
Metoda wykładu, dyskusje problemowe, uczestnictwo w sympozjach				
*Jeśli zajęcia prowadzone są np. w formie wykładu i ćwiczeń, należy opisać metody odrębnie dla każdej formy zajęć				
SPOSOBY OCENY STUDENTA*				
1.	cotygodniowe ćwiczenia wraz z dyskusjami i referatami oceniane na stopień			
2.	egzamin ustny na zakończenie wykładu			
3.	obecność na zajęciach			
* Powinien się tu znaleźć dokładny opis metod oceny pracy studenta, w ramach danego przedmiotu. Do najbardziej popularnych form pomiaru/oceny pracy studenta należą np.: egzaminy ustne lub pisemne, eseje/ wypracowania, dysertacje, prace semestralne/ roczne/ dyplomowe, projekty i ćwiczenia praktyczne, ocenianie ciągłe.				
SPOSOBY OCENY STUDENTA - SZCZEGÓŁY*				
Efekty kształcenia	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 4	Na ocenę 5
Wiedza	nie zna problematyki metafizycznej, nie potrafi formułować i wyjaśniać problemów metafizycznych i samodzielnie wyjaśniać	słabo zna problematykę metafizyczną, słabo formułuje i wyjaśnia problemy metafizyczne, nie potrafi samodzielnie wskazać metafizycznych założeń i konsekwencji	zna podstawową problematykę metafizyczną, potrafi krytycznie analizować stanowiska filozoficzne, potrafi formułować i rozwiązywać problemy metafizyczne	posiada szeroką wiedzę z zakresu metafizyki, potrafi wnikliwie analizować stanowiska metafizyczne, potrafi samodzielnie formułować i rozwiązywać problemy metafizyczne

Umiejętności	nie potrafi stosować metody metafizyki, nie potrafi wyjaśniać problemów metafizycznych i dobierać odpowiedniej argumentacji, nie potrafi korzystać	słabo orientuje się w stosowaniu metody metafizyki, mało samodzielnie analizuje teksty filozoficzne, w słabym stopniu opanował wiedzę z zakresu metafizyki klasycznych i innych systemów filozoficznych	potrafi posługiwać się metodą metafizyki, potrafi samodzielnie analizować teksty metafizyczne, dobierać odpowiednie argumentacje metafizyczną, opanował dobrze wiedzę z zakresu metafizyki klasycznej i innych systemów filozoficznych	bardzo sprawnie potrafi posługiwać się metodą metafizyki i argumentacja metafizyczną, w pełni samodzielnie czyta i analizuje teksty filozoficzne, bardzo dobrze opanował wiedzę z zakresu metafizyki klasycznej i innych systemów filozoficznych
Kompetencje społeczne	nie potrafi dyskutować problemów metafizycznych, nie potrafi dobierać i przedstawić odpowiedniej argumentacji metafizycznej, nie potrafi ocenić wartości racjonalności i zasadności innej argumentacji	w słabym stopniu potrafi dyskutować problemy metafizyczne, przedstawiać zasadną argumentację oraz formułować zarzuty, mało komunikatywnie formułuje swoje myśli, niewystarczająco potrafi ocenić racjonalność i rzeczowość innej argumentacji	potrafi dyskutować problemy metafizyczne, przedstawiać obiektywną i zasadną argumentację oraz formułować zarzuty, potrafi prezentować wyniki swoich badań i bronić zasadności własnej argumentacji, potrafi ocenić i wartościować racjonalność i rzeczowość innej argumentacji	potrafi bardzo wnikliwie dyskutować problemy metafizyczne, zasadnie przedstawia własną argumentację oraz rzetelnie formułuje zarzuty, jasno i metodycznie prezentuje wyniki swoich badań i zasadność argumentacji, kompetentnie ocenia i wartościuje racjonalność i rzeczowość czyjejś argumentacji

* Proszę opisać stopień realizacji zakładanych efektów kształcenia dla przedmiotu, np.. Student nie posiada podstawowej wiedzy na temat..., ma uporządkowaną wiedzę w zakresie..., nie potrafi stworzyć własnych narzędzi pracy..., potrafi sformułować problem i wskazać jego rozwiązanie..., nie angażuje się w proces nauki..., ma świadomość potrzeby podnoszenia swoich kompetencji...;

OBciążENIE PRACĄ STUDENTA

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności*
godziny kontaktowe z nauczycielem	105
przygotowanie się do ćwiczeń i egzaminu	190
udział w sympozjach i dyskusjach	13
SUMA GODZIN:	308

* Średni nakład pracy studenta waha się od 1500 do 1800 godzin w roku akademickim, co oznacza, że **1 ECTS odpowiada 25-30 godzinom pracy studenta.**

SUMARYCZNA LICZBA ECTS DLA PRZEDMIOTU:

11

BIBLIOGRAFIA PODSTAWOWA

1.	A. Maryniarczyk, Zeszyty z metafizyki 1-6, Lublin 2000-2007 (wraz z fragmentami tekstów klasycznych).
2.	M.A. Krąpiec, Metafizyka. Zarys teorii bytu, Lublin 1995.
3.	M.A. Krąpiec, A. Maryniarczyk, Rozmowy o metafizyce, Lublin 1997.

BIBLIOGRAFIA UZUPEŁNIAJĄCA	
1.	E. Gilson, Realizm tomistyczny, Warszawa 1968.
2.	P. Jaroszyński, Metafizyka czy ontologia, Lublin 2011.
3	S. Swieżawski, Z dziejów filozofii klasycznej, Kraków 2000.
4	W. Stróżewski, Ontologia, Kraków 2005.
5	E. Gilson, Byt i istota, Warszawa 1963.
6	P. Jaroszyński, Metafizyka czy ontologia, Lublin 2011.
7	M. A.Krąpiec, Struktura bytu, Lublin 1995.
.8.	M.A. Krąpiec, Teoria analogii bytu, Lublin 1993.

Lublin, 22.06.12

miejsce, data

ks. Andrzej Maryniarczyk

podpis osoby odpowiedzialnej za przygotowanie karty przedmiotu